

zaaknummer 2012-T678

4 juni 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager.

tegen:

[naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven onder meer pastor van de [naam]-parochie te [plaats]
en [instelling]pastor.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 21 februari 2012. Op 26 maart 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Hoofd Bureau Officialaat Aartsbisdom Utrecht.

Op 10 mei 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht.

Namens het Aartsbisdom is [naam] 1, Hoofd Bureau Officialaat, verschenen.

2. De klacht

- 2.1. In 1979 woonde klager in [plaats] en besloot hij contact op te nemen met aangeklaagde die ook in [plaats] woonde en daar als [instelling]pastor werkte. Klager kende aangeklaagde telefonisch uit de periode 1975 – 1977 toen aangeklaagde nog bij [instelling] in [plaats] werkte. Aangeklaagde was klager daar toegewezen als adviseur bij zijn procedure om als dienstweigeraar erkend te worden. In 1979 voerde klager een telefoongesprek met klager en wilde een afspraak maken om elkaar bij een kop koffie in een café te ontmoeten en daar bij te praten hoe het klager in de procedure als dienstweigeraar verder was gegaan. Aangeklaagde ging akkoord maar wilde persé dat klager bij aangeklaagde thuis zou komen. Toen klager op het afgesproken moment bij aangeklaagde thuis kwam, bleken zijn huisgenoten 'toevallig' uit te zijn. Aangeklaagde had in zijn kamer de overgordijnen gesloten hoewel het op dat tijdstip nog volop licht was. Na binnenkomst in de kamer draaide aangeklaagde de deur op slot. Hij liet de sleutel in het slot.

Na een kort gesprek over koetjes en kalfjes werd aangeklaagde plotseling, voor klager volkomen onverwacht, zeer lichamelijk agressief.

Aangeklaagde drong klager met veel geweld en geschreeuw in een hoek, rukte aan de broek van klager, greep klager in zijn kruis en probeerde klager met geweld uit te kleden. Tussendoor ging aangeklaagde door met klager in zijn kruis en bij zijn anus te grijpen. Aangeklaagde was dierlijk wild en schuimbekte (letterlijk). Hij leek wel gek te zijn geworden. Aangeklaagde greep klager bij de keel. Hij deed zijn arm om de nek van klager. Klager dacht dat hij zou stikken en dat zijn laatste uur geslagen was.

Klager was bang gewurgd te worden.

Bij de worsteling kon klager zich losrukken. Hij gaf aangeklaagde een klap op zijn neus en een trap in zijn buik en kon als eerste de kamerdeur bereiken. Klager draaide de deur open en verdween hard hollend uit de woning en de pastorie.

- 2.2. Klager gaf les. Direct gevolg van het voorval was dat klager een paar dagen niet voor de klas kon verschijnen. Hij had schrammen in zijn gezicht. Klager had op zich een goede relatie. Die stagneerde. Het lukte klager niet meer om intimiteiten te hebben. Een jaar later is de relatie verbroken. Een maand of twee na het gebeuren kreeg klager "griepklachten". Hij liet zich onderzoeken in het ziekenhuis. De diagnose was dat er sprake was van een soort allergie voor krijt en stof. Deze klachten had klager niet eerder gehad. De huisarts van klager zei toen dat het psychisch moest zijn. Klager heeft dat toen weggewoven. Achteraf gezien zou het toch met het misbruik verband gehad kunnen hebben. Klager is gestopt in het onderwijs en is ander werk gaan doen. Hij heeft een nieuwe relatie gekregen en is thans 26 jaar getrouwd. Hij heeft een goed huwelijk. Na het lezen van het klaagschrift heeft zijn vrouw wel gezegd dat zij nu meer begreep van het seksuele gedrag van klager.

- 2.3. Klager heeft de klacht ingediend omdat hij vindt dat hetgeen hem is overkomen bekend moet worden.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

[Naam], Hoofd Bureau Officialaat van het Aartsbisdom Utrecht, heeft in zijn zijn reactie vermeld dat aangeklaagde van [datum] tot [datum] pastor van [parochie] te [plaats] en [instelling]pastor was.

In [maand] [jaar] trad aangeklaagde af als algemeen secretaris van [organisatie] vanwege klachten van seksueel misbruik.

Gelet op het feit dat meerdere klachten van seksueel misbruik tegen aangeklaagde zijn ingediend, is [naam] van mening dat geconcludeerd moet worden dat de door klager omschreven gebeurtenissen aannemelijk zijn.

Mensen kunnen hun leven lang lijden onder seksueel misbruik als zij niet 'geheeld' worden. Maar om zover te kunnen komen lijken de schuldherkenning door de dader en het vragen om vergeving aan het slachtoffer bijna absolute voorwaarden te zijn. Het zal klager duidelijk zijn dat – nu aangeklaagde overleden is – deze weg van schulderkenning en vragen niet meer begaanbaar is.

De R.-K. Kerk heeft grote bekommernis met ieder slachtoffer van seksueel misbruik door ambtsdragers van de Kerk. Iedere vorm van seksueel misbruik is uitermate verwerpelijk en mag zeker niet voorkomen in de Kerk die een voorbeeldfunctie heeft.

In zijn homilie tijdens de Eucharistieviering bij gelegenheid van de afsluiting van het Jaar van de Priester op 11 juni 2010 verklaarde paus Benedictus XVI: “We smeken nadrukkelijk om vergiffenis van God en van de slachtoffers, met de belofte al het mogelijke te doen om er voor te zorgen dat een dergelijk misbruik nooit meer zal plaatsvinden.”

Bij deze woorden wil [naam] zich graag aansluiten en aan klager zijn spijt betuigen en zijn oprechte verontschuldigen aanbieden voor hetgeen aangeklaagde hem heeft aangedaan.

4. De beoordeling

- 4.1 Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.
- 4.3. Er zijn ongeveer 33 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de seksuele handelingen die klager in zijn klacht heeft beschreven hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van het advies van de Toetsings- en Adviescommissie inzake seksueel misbruik in pastorale relaties (TAC) gedateerd 25 maart 1998 waarin eveneens over seksueel misbruik door aangeklaagde wordt geklaagd en de door klager gestelde feiten door aangeklaagde worden erkend. Verder heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van de meldingen door de heren [naam] en [naam] waarin wordt beschreven hoe zij seksueel zijn misbruikt door aangeklaagde en is er het gegeven dat aangeklaagde in [maand] [jaar] af is getreden als algemeen secretaris van [organisatie] vanwege klachten van seksueel misbruik. Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.
- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde hoogst kwalijk is geweest. Aangeklaagde heeft misbruik gemaakt van zijn positie en van de door hem zelf gecreëerde gelegenheid toen klager bij hem in de woning was.

- 4.5. Gelet op het feit aangeklaagde niet meer in leven is, kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. [Naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door in zijn schriftelijke reactie op de klacht en tijdens de zitting namens het Aartsbisdom Utrecht het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.
- 4.5 Over het toekennen van een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een grondverklaring van de klacht door het Aartsbisdom Utrecht kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.
5. **Het advies**

De Klachtencommissie adviseert het Aartsbisdom Utrecht de klacht grondig te verklaren en zich in te zetten voor (verdere) vermindering van het leed van klager.

Dit advies is vastgesteld op 4 juni 2012 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, dr. P.J.A. van Panhuis en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan het Aartsbisdom Utrecht en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt het Aartsbisdom Utrecht binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 aan de Procedure geeft het Aartsbisdom Utrecht daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van het Aartsbisdom Utrecht.